

Det skal du vide, før du starter:

Navnet på den, der får understøttelse
Navnet på det sogn, hvor vedkommende bor

Indtil 1869

Fra 1869

På landet er det i **pastoratsarkivet**, du skal finde oplysninger om fattigvæsen.

Tjek registraturen til **pastoratsarkivet** for det sogn, hvor den fattige bor.

Registraturerne til pastoratsarkiver er grønne ringbind, som står under "P" i vejledningen.

Pastoratsarkivet har et nummer. Det er det samme som det sognenummer, man bruger, når man skal finde sognets kirkebøger.

I registraturen skal du se efter **fattigvæsensprotokoller** fra sognet.

Er arkivalierne bevarede, skal de bestilles frem.

På landet er det **sognerådet**, der står for det lokale fattigvæsen.

Tjek registraturen til **kommunearkivet** for den kommune, hvor den fattige bor.

Registraturerne til kommunearkiver står under "K" i vejledningen.

Led efter arkivalier vedrørende **fattigvæsen** eller **ansøgninger om aldersrente**.

Aldersrente ("folkepension") kunne man få fra 1891, uden at det blev betragtet som fattighjælp.

Er arkivalierne bevarede, skal de bestilles frem.

Kender du ikke kommunens navn kan du finde dette i de brune kasser ved at slå op under sognet.

Kan du ikke finde registratur over det kommunearkiv, du skal bruge?

Det er ikke alle kommuner, der afleverer deres arkiver til Landsarkivet.

Har vi ikke arkivalierne, må du prøve at henvende dig til kommunen.

Fattige i købstæder og i København?

Arkivalier om fattigvæsen i købstæder finder du indtil 1869 i arkivet fra købstadens rådstue. Rådstueregistraturen står under "R" i vejledningen. Fattigvæsen findes under gruppe "N".

Københavns fattigvæsens arkiv finder du på Københavns Stadsarkiv. Stadsarkivet ligger på Københavns Rådhus.

STATENS ARKIVER

LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND
LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM

Fattige

Der er mange kilder, der fortæller om fattige menneskers liv. I ældre tid kan man - på landet - lede i pastoratsarkiverne.

Kig også i amtsarkivet

I 1708 blev det bestemt, at værdige trængende havde forsørgelsesret i det sogn, hvor de boede og at pastoraterne skulle have fattigprotokol og føre et fattigregnskab. Det var stiftsøvrigheden, der havde tilsyn med de lokale fattigdistrikter. Fattige fik fx penge til husleje, tøj mv. Maden fik de som regel ved at gå på omgang i sognet.

Efter 1734 fik amtmanden tilsyn med de lokale fattigdistrikter. Derfor kan man også finde materiale om fattige og om fattiggårde i amtets arkiv. Brug registraturererne under "A" i registraturbiblioteket eller seddelregistraturen i skuffeskabet ved vejledningen. Man kan også forsøge sig i provstens arkiv. I købstæderne skal man kigge i rådstuearkivet - under gruppe "N".

Efter 1869 er det købstadskommunens arkiv, man skal have fat i.

Fattig-ægteskab forbudt!

Efter 1868 er det i sognerådets arkiv - i kommunearkivet - man finder sager om fattighjælp. Hvis arkivet ikke er afleveret, må man henvende sig til kommunen.

Et vink om, at nogen har fået fattighjælp, finder man fx i folketællingerne. Der kan stå, at en person er almisselem eller nyder almisse.

Kirkebøgerne kan også hjælpe. Der kan fx ved et pars vielse stå noget om, at den ene part har fået fattighjælp, som er betalt tilbage. Hvis man var fattig, måtte man nemlig ikke gifte sig uden at spørge myndighederne.

Loven om, at folk, der fik sociale ydelser, skulle have myndighedernes tilladelse for at gifte sig blev ophævet i 1961.

Sådan kan bestillingssedlen se ud:

 STATENS ARKIVER		Eruger (efternavn først) JENSEN, JENSINE		Udfyldes af bruger			
LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM		Dato 29.02	Plads nr. 43				
bestiller følgende arkivalier		BRUG BLOKBOGSTAVER					
Arkivskaber (myndighed, institution, person eller organisation)							
Sengeløse pastorat (sogn 170)							
Titel (arkivaliens betegnelse følge registraturen)							
Fattigkommissionens forhandlingsprotokol							
År (tre-t)	Evt. journalnummer (sagens nummer)		Evt. bestillingsnummer (følg registratur)				
1801-1810							
Kan ikke udleveres:	Benyttet ved skranken	Utlångelig	Skrobelig	Er filmet	Er udlånt		
Eksp. af:	Initialer	Bd.	Pk.	Læg	Stk.	Firm etc.	Kort
Flere arkivenheder (bind, pakker etc.) må kun bestilles på samme seddel, når de er fortløbende							